

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/1.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
razgasi, poslano ter no-
tice isti prostor K 100.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15.
Za Nemčijo celo leto K 216,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/1.,
Učiteljska tiskarna.

Žene dobe v občini volilno pravico v Sloveniji.

Klerikalno časopisje nam je teatralično sporočilo te dni, da dobe v Sloveniji vsi državljani obojega spola, ki so dopolnili 21. leto, volilno pravico v občini. V bistvu se razločuje klerikalni volilni red za občine v Sloveniji od prvotnega v tem, da je določal Žerjavov volilni red glede ženske volilne pravice samostojnost ali pa primerno šolsko izobrazbo. Brejčev pa razteza volilno pravico na vse žene. Prvi načrt je še zahteval dveletno bivanje v občini, novi pa zahteva le enoletno. Tako torej, da je po novem volilnem redu žena enakopravna volilka v občini z moškimi.

Vprašanje volilne pravice se je razmotiralo že z različnih vidikov. eni pravijo, da spada žena k gospodinjstvu in da je ne poklic materinstvo, drugi pa pravijo, da je žena v današnji družbi povsem opravičena zahtevati enakopravnost. Ne bomo se o tem prerekli danes, ker v teh vprašanjih niti socialno izobražene žene niso edine, zakaj tukaj ne gre več toliko za opravičenost ali neopravičenost kakor za to, da žena dobi volilno pravico.

Mi priznavamo enakopravnost. Vprašanje pa je, ali so klerikalci izdali ta volilni red iz pravice ljube ali pa iz političnih motivov. Nedvomno je, da jih pri tem delu ni vodila poštenost, zakaj, če bi tukaj bila odločevala pravičnost, bi bili dali ženam že zdavnaj volilno pravico, ne se pa bojevali proti njej. Klerikalci dobro vedo, da se naše žene vobče, le malo izjem, niso bavile s politiko, niso imele časa, njih vzgoja je bila reakcionarna, živele so kot sužnje, kot človek druge vrste zlasti s političnega vidika klerikalizma, tako da danes povsem lahko trdimo, da dve tretjini žena ni politično tako orientiranih da bi stvarno lahko utemeljile svoje stališče. In ker prevladuje danes v Sloveniji klerikalizem, imajo tudi klerikalci na ženstvo silno velik vpliv ne direktno kot politiki, ampak kot zastopniki cerkve, ki so kristianstvo izbrali v politični namen s tem, da so ogrdili vse druge stranke kot sovražni. Vse in svestranke kot sovražni. Žene bodo torej pod tem vtiskom, ker po večini drugega kulturnega vidika nimajo, v svesti, da gre za njih vero, stopile na volišče kot klerikalne volilke. To vedo klerikalci dobro, to jim je narekovalo, da so dali ženam danes politično

pravico, ki so jim jo stoletja odrekli.

Žene bodo volile in prav mnogo jih bo med njimi, ki ne bodo volile politično, volile bodo svoje zatiralce, svoje voditelje, ki so sedaj že nekaj mesecev tako grdo lagali o drugih strankah zlasti o socialistični po shodih in po cerkvah. Nešteto laži smo že konstatirali, koliko pa jih je še, ki jih razširjajo o nas za zaprtimi vrati.

Ta ženska volilna pravica med meščanskimi strankami ne bo našla posebnega vzradoščenja. Ko bo narodna skupščina izvoljena ter bo sklenela o ustavi, se bo najbrže vnel v tem vprašanju luti boj. Ta volilni red so klerikalci prevedli za sedaj zgolj iz sebičnih namenov.

Za nas je položaj jase. Že od nekdaj smo se premalo zanimali za ženska vprašanja. Deloma to tudi ni naša krivda, ker so razmere močnejše kakor mi. Žena ne dobi v šoli potrebne svetovne izobrazbe pa tudi pozneje vsled čudnih družinskih običajev ne more dobiti tistega obzora, ki ga lahko dobi mož v svoji svobodi in če stremi sam po vsestranski izobrazbi. Zaraditega je postala žena vobče veliko večja sužnja predsodkov in moza kakor mož. Če dobi sedaj žena vstop v politično areno, bo naša naloga kljub vsem oviram, da tudi svoje sestre zbudimo in zanimamo bolj za to, za kar bodo oddale svoj glas. Ista naloga čaka tudi naše sestre med seboj. Vsi vemo, da se mož že desetletja bori za svoje pravice, za boljše življenske pogoje, plače itd., vemo, da trpe in so trpeli naše žene naši otroci, naše sestre zaraditega, ker tisti klerikalci in druge meščanske stranke, ki kličejo danes ženo na volišče, niso hoteli dati njih možu, njih bratu in sestri pravic, kruha ter da prav tisti hočejo danes izbratiti ženo, da glasuje zanje pri volitvah v ta namen, da obdrže dosedanje oblast, nas in žene pa zatirajo dalje kakor doslej.

Žene, sestre! Volilna pravica je sicer pravica, opravičena, toda preprečiti moramo, da se ta pravica ne bo izbrala v namene proti nam, da ne bodo kovali nove verige. Volilke bodo morale vedeti kaj volijo in zakaj tako volijo. Tu nas čaka n. p. delo, zakaj boj je proti brezvestnemu sovražniku jako težaven, ker je sovražnik udi nepošten.

Kaj bi imeli že na tem svetu

Če bi bilo dobrodušno mišljenje g. Kalana res tako splošno, klerikalno mišljenje, kakor ta gospod pripoveduje! Ne pomagajo nič tako najvna vprašanja, kot so njegova, ampak je — študije, združene z resno pošteno voljo. Naj taki vprašatelji študirajo nepotvorenim zgodovino in resnični razvoj klerikalizma! In sicer vsakega klerikalizma — n. pr. tudi budističnega, ki je (na isti način, kakor je delal kasneje katoliški klerikalizem s svojimi ovčicami) dejansko ignoriral lepe, visoke in modre nauke Budhe, ter verski čut ljudstva izrabljal v svrhu posvetnega oboževanja in zavladanja na račun delovnih mas! In če bi to temeljito preštudirali, tedaj bi spoznali — kakor je to spoznala že dolga vrsta pravičnih in pogumnih duhovnikov — da si klerikalizem in religija nasprotujeta in da je rešitev človeštva na podlagi klerikalizma nemogoča, ampak da si bo človeštvo ustvarilo svoj zemeljski raj vkljub klerikalizmu in le v boju proti njemu. Kar pa ne pomeni boja proti nedolžnim osebam, ampak boj proti sistem, ki ovira opravičeno stremenje in naravni razvoj kmetov in duševno boljsemu, popolnejšemu, višjemu se-

meliskemu cilju. Ljudje, ki podpirajo današnji krivični sistem, nas ne morejo preslepiti s tem, da govorijo o — »verci! Neomajno je naše prepričanje, da bomo uresničili, tisto pravičnost, ki jo je učil Kristus, nakar bo izginil rop, plen — sčasoma tudi uboj in vse tiste hude lastnosti, ki imajo svoje korenine le v krivičnih razmerah.

Ne zadovoljujemo se z lepimi nauki — uresničiti jih hočemo! In klerikalizem, ki nas pri tem ovira, je sovražnik človeštva. Da smo to spoznali — to je vsvarilo, tisto velikansko razliko med nami in naivno vprašujočimi ljudmi, od katerih svet kar migoli.

Da, treba bi se bilo, razumeti! Toda, dokler Vas obdaja toliko ograj (predsodkov), preko katerih ne morete, se ne bomo našli v razumevanju! Mi priznavamo višjo, konsekvenco navedenosti, ki pa visoko nadkriljuje vse Vaše ograje, izza katerih Vam mora biti razumevanje le te nedosegljivo. Od Vas je torej odvisno, kedaj nas boste razumeli.

Duševali velikani vseh tisočletij od Budhe pa do novejših filozofov Kantova in Nietzscheja dobo so se trudili,

naiti odrešitev za človeštvo v resnici, pravičnosti in modrosti. Drugega izhoda ni! Le, če boste imeli trdno voljo in neomajen pogum, nas razumeti in vsa ta vprašanja temeljito preiskati — le tedaj nas boste razumeli.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU. Belgrad, 17. Nova vlada se bo predstavila parlamentu v sredo ob 4. popoldne. Od 286 poslancev bo v opoziciji samo 5 republikancev in 11 socialistov.

Ustanovitev inspektorata finančnega ministrstva.

LDU. Belgrad, 18. Generalni inspektorat finančnega ministrstva objavlja: Na podlagi sklepa ministrskega sveta je finančni minister odredil ustanovitev inspektorata finančnega ministrstva, ki bo pri denarnih zavodih vse države pregledoval prodane čke za plačila v inozemstvu. Inspekcija belgrajskih zavodov se je že začela.

IZ MADŽARSKÉ.

LDU. Budimpešta, 17. Med obema strankama krščanskega bloka je danes došlo do kompromisa v sporni točki, ki se tiče razpisa volitev v krških okrajih. S tem je zagotovljeno nadaljnje sodelovanje krščanskega bloka in ni več povoda za vladno krizo.

FRANCOZI ZAPUSTILO NEMŠKO OZEMJE.

LDU. Darmstadt, 17. (DunkU. — Wolff.) Francoze čete so izpraznile ob desetih Darmstadt. Odhod se je vršil mirno.

LDU. Mainz, 17. (DunkU. — »Agence Havas«.) Opoldne izpraznjen mest na desnem bregu Rena se je izvršila dopolne popolnoma mirno.

Solidarnost z ruskim delavstvom.

LDU, 18. Delavci v Bresciji niso hoteli dalje odpraviti vlaka, ki je prišel iz Frankfurta z vojnim gradivom za Romunijo, ker je to gradivo namenjeno za boj proti sovjetski republiki.

KLIC NA SOLIDARNOST.

LDU. Moskva, 17. (DunkU. — Brezžično.) Svet ljudskih poverjenikov se je obrnil z brezžično brzojavko na mednarodni proletarijat s pozivom, naj podpira sovjetsko Rusijo v njenem boju proti poljskemu navalu s tem, da zabrani izdelovanje in izvažanje vojnega materiala. Zlasti se pozivlja poljski proletarijat na sodelovanje, ker pomenja zmaga sovjetske Rusije tudi zmago poljskega delavstva.

RUSKO-POLJSKO BOJIŠČE.

LDU. Varšava, 18. (Brezžično.) Vojno poročilo od 16. t. m.: Od 15. t. m. boljševoji zopet napadajo kijevska predmestja.

LDU. Moskva, 18. (Brezžično.) Vojno poročilo od 17. t. m.: Na jugozapadni fronti se nadaljuje lju, bolj severovzhodno in jugovzhodno od Kijeva. Na ozemlju Čerkašov so rdeče čete zlomile sovražni odpor in napredovale na desnem bregu Dnjepra.

SINFAJNOVSKO GIBANJE NA IRSKEM.

LDU. London, 18. (Brezžično.) Včeraj jutraj je prišlo v London dervlju med prišasti vlade in med sinfajnoveci do zopetnih spopadov. Oddanih je bilo mnogo strelav. 100 mož s strojnicami in oklopnimi avtomobili je naredilo mir. Včeraj se je izkrcalo 2000 mož. Bonar Law je izjavil v spodnji zbornici, da bo vlada tako dolgo pošiljala čete na Irsko, dokler bodo potrebna vojaška ojačenja, da se vzpostavi red.

MUSTAFA KEMAL PAŠA.

LDU. Berlin, 18. »Vossische Zeitung« javlja iz Kodanla: »Times«

poročajo, da je dospel Enver paša v Baku in da je 50.000 mož na pohodu v Georgijo, da se združijo s četami Mustafe Kemal paše. Tuje mislie v Baku, z izjemo perzijske, so interirane.

Dnevne vesti.

Občinski volilni red za Slovenijo.

»Slovenec« poroča, da je deželna vlada za Slovenijo predložila vladi v Belgradu volilni red za občine v Sloveniji. Po tem volilnem redu bodo baje imeli v občinah volilno pravico vsi 21 let stari državljani moški in ženske, ki imajo vsaj eno leto svoje redno bivališče v občini. V občinske odbore se bodo smele voliti tudi ženske.

Državni denar v strankarske svrhe.

»Slovenec« od torka poroča, da je ministstvo prosvete nakazalo za olovski sklad 20.000 K. Kako pride minister prosvete do tega, da državni denar izdaja za klerikalni olovski sklad, nam le nerazumljivo. Ali hoče tudi v Belgradu g. Korošec uvesti sistem Šusteršičevega gospodarstva? Ta slučaj nam tudi razjasnjuje, zakaj je »Slovenec« vedno tako naglašal štedenje pri državnih nameščenjih in pri cenejših prehranjevalnih akcijah.

Stanovanjske odlovedi po naredbi celokupne deželne vlade št. 166.

Poverjenik za socialno skrb g. dr. Gosar nam je poslal uradno pojasnilo sledeče vsebine: Zoper odpoved stanovanja je dopusten priziv na poverjenišvo za socialno skrb in je odpoved smatrati za definitivno šele po odločitvi druge instance. Stanovanja odpovedati strankam v kar največjem številu, je bilo nujno potrebno, zato, da se lahko končno določi vse one, ki pridejo v poštev za zidanje hiš, torej zato, da bi se še letos zgradilo in priredilo kar največ stanovanj. Pri prizivih inštanca se ustanovi posebna komisija, iz zastopnikov hišnih lastnikov, najemnikov, drž. stanovanjskega urada, ter enega stavbenega strokovnjaka. Ta komisija bo v posameznih slučajih odločevala predvsem v tem, ali je preureditev zgradb in njihova adaptacija v stanovanjske svrhe izvedljiva ali ne. Kratk rok za zidanje hiš velja za zidanje manjših stanovanjskih hiš, ki zadošča da se jih še letos dogradi kar največ in da tudi pospeši zidanje. Pri večjih stavbah se bo upoštevala fizična nemožnost. Večja finančna akcija za zidanje hiš bi stvar zavlekla, za pozneje pa tudi zoper ta način graditve hiš ni zadržka. Poverjenišvo za socialno skrb je za bodoče proračunsko leto predlagalo veliko svoto v svrhu zidanja novih hiš in preureditev že obstoječih zgradb. Seveda te odvisno od osrednje vlade ali bo predlagane kredite dovolila, ali ne.

Za stavitelje novih stavb in one, ki prirede nova stanovanja ne velja jo določbe o varstvu najemnikov. Lastnik bo prosto razpolagal z novimi stanovanjem in mogel zahtevati najemnin, ki mu bo rentabiteto investiranega kapitala zagotovila.

Tudi glede že obstoječih stavb bo stopnjema razveljaviti naredbe, ki v kateremkoli oziru omejujejo hišnega lastnika. Pri poslednem izvajanju naredbe je upati na dobre uspehe še tekom letošnjega leta. Po preteku izselitvenega roka se bo objavilo število dograjenih stanovanj. — (Opored. Upravičeno smo kritizirali, da je izvedba take naredbe fizično nemogoča. Le zadržna finančna akcija bi mogla stvar pospešiti tudi v najkrajšem času. Kaj in kako se zida, to se določa po potrebi in razmerah. Posamezniki, zavodi, pa ne bodo mogli storiti niti tega, kar bi lahko izvedla skupna akcija. Po tem pojasnilu se nam zdi, da akcija za letos sploh ni resno mišljena, in zakaj potem taka

odredba, ki že v naprej ni niti v malem izvedljiva?)

»Slovenec« dopisnik s Koroškega, ki odgovarja na našo notico, v kateri smo na več zamolčali, kakor povedali, mora ineti zelo slabo vest. Ker smo bili preveč obzirni, si »Slovenec« dovoljuje postati nesramen in išče izhoda v lažnjivi trditvi, da se pritožujemo nad terorjem, ki se ja baje izvajal o priliki lanskega poskusnega glasovanja — sedaj, ko je vendar že minulo dobrega pol leta tega. Kdor zna le dobro šteti, razvid iz naše notice, da gre baš za sedanjost. Ako pa gospod dopisnik na Koroškem tega ne ve in ako je tako slep, potem naj miruje in naj pogleda »Zlavo«, ki leži v Ljubljani pri cetraenem tajištvu lesnih delavcev. Tam bo tudi izvedel, kdo jo je napisal in kdo jo je tik pred 1. majem t. l. predložil delavcem z grožnjo, da bodo isti, ki ne podpisajo, odpušeni od dela. Izvedel bi še marsikaj drugega. Dragoceno priznanje gospoda dopisnika, da »bi varali sami sebe, ako bi izvajali nasilje«, vzamemo z največjim zadovoljstvom na znanje: 1. so s tem obsojene omenjene osebe, 2. pa le s tem dal prav nam, ki menimo, da je to tudi nespametno, ne le nemorano. Če je pa itak istega mnenja, pa nas vendar zmerja, da spada to v »Freie Stimmen« in da se s tem potegujemo za nemškutarje itd., tedaj zmerja obenem samega sebel! S tem je klerikalni dopisnik dosegel rekord polemične spretnosti, ki mu ga ne bo tako kmalu kdo iztrgal. Čestitamo!

V odgovor g. Lenardu v Mariboru. V »Straži« št. 51. čitamo članek duhovnika g. dr. Lenarda, kjer odgovarja na naš članek »Ovrzite ali popravite« z dne 7. maja t. l. Dr. Lenard se je obdal z blestečo samopoveljevalno gloriole in konča: »Nikoli pred maliki sveta upognil ni sem faz kolen...« — O. dr. Lenard! Kdo je pisal zavestno in zlobno pisano notico o železničarskem strajku, poslancu sođr. Kopaču in gosp. trgovcu Kopaču? Kdo je dolžil veleizdajstev in šifriranih brzojavk v Vašem listu? Kdo je metal blato in izlival gnojnico na naše delavstvo? Kdo je klical policijo in sumničel? Katoliški duhovnik dr. Leopold Lenard!

S cestne železnice. Prejeli smo! Pri cestni železnici so v službi tudi ženske. Dan na dan hodijo moški izpraševati za službo, ki je ne dobe. Nismo zoper to, da so tudi ženske v službi in se s tem preživljajo v današnih težavnih razmerah, ne zdi se nam pa prav, da je n. pr. poleg svojega moža, ki zasluži itak 500 K več kot drugi, v službi še njegova žena, med tem ko mnogi družinski očete, ki so brez službe zastojni iščejo službe pri cestni železnici. Obratno vodstvo naj bi to upoštevalo.

S proge Špilje-Maribor. Dne 2. maja se je peljal z vlakom iz Špilje v Maribor neki prijatelj našega lista. Z njim je sedel v vozu srbski vojak, ki je vprašal našega znanca, zakaj Slovenci sovražijo Srbe. Potnik mu je odgovoril, da to ni resnica, ker naš boj gre le proti buržoaziji: ljudstvo pa ljubimo. Radi bi namreč imeli svobodno Jugoslavijo. Ta pogovor je slišal konduktor Zvezar, dal pomiku zaušnico in šel denuncirati v sosednji voz častniki, da je potnik komunist. Nato so moža med ilom in Pesnico aretirali, a v Mariboru so se premislili in ga izpustili. Občinstvo se je čudilo temu postopanju, češ, kako je mogoče kaj takega v Jugoslaviji. Kaj pravi železniška direkcija k temu?

Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro opozarja, da je treba po novih tarifnih postavkah zakona o takasama kraljevine Srbije, katerih veljavnost se je po členu 7. zakona z dne 6. aprila 1920 razširila na vse ozemlje kraljestva SHS, vsako vlogo kolekovati s 4 K, vsako rešitev pa z 9 K. Na vloge, ki zahtevajo obenem

rešitev, to je pismono odločbo odškodna, je torej takoj pritisniti kolek 12 kron. To velja seveda samo za privatnike, ne pa za urade, bolnice itd. Občinstvo se na to opozarja, da si prihrani pristojbinske kazni.

Pot skozi Vintgar zopet prosta. Kakor nam javlja Generalni komisariat za tujski promet so galerije in mostovi v Vintgarju toliko popravljene, da je postala ta naša najlepša soteska zopet dostopna. Vendar se opozarja občinstvo, da most na Ljubljani še vedno ni popravljen in da naj se zaradi varnosti poslužuje raje železniškega mostu pri elektrarni Kranjske industrijske družbe pod Šumom.

Kako je izpraznil stanovanje nek. hišni posestnik svoji stranki na Založarjevi cesti v Ljubljani, je vredno da se zabeleži. Ko je ob terminu stranka izpraznjevala stanovanje in se je opoldne podala v svojem stanovanju še h kosilu, je gospodar prihitel in stranko takorekoč pometal na cesto tako, da družina ni imela niti časa použiti kosila. Izraza za tako postopanje ni treba še iskati.

Porotne razprave v Ljubljani. V torek, dne 25. maja po binkošnih prihodnih porotnih razpravah pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Dosedaj so razprave razpisane do 5. junija t. l. Na dnevnem redu so tatvine, rop, en-umor, en-detomor in neka tiskovna pravda. Slučaj Perko se ne pride doslej v razpravo.

Izgon italijanskega verižnika. Ljubljanska policija je izgnala verižnika, mesarja in posestnika Giuseppe Guanini-ja, ki vedno prevaža manufakturno blago iz Trsta v Ljubljano. Obenem je bil kaznovan na 200 K globe zaradi prekoračenja demarkacijske črte.

Pevci in pevke kamniškega političnega okraja brez razlike strank pridejo dne 4. julija 1920 sijajen koncert na korist oslepelih vojakom. Pri tem koncertu sodeluje skupno z vojaško godbo nad 350 oseb. Koncert se bo vršil na glavnem trgu v Kamniku. Opozorjamo vsa društva našega okraja, da se ozirajo na to prireditel. — Pripravljalni odbor. k.

Skupinsko vožnjo na progi Ljubljana-Kranj-Kamnik-Ljubljana priredi v nedeljo, 23. t. m. ob 1. uri popoldne klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani. Vožnja lahko samo skupine po 4 kolesarje, katere naj si udeleženci sami sestavijo in kot take prijavijo. Vožnja dva oddelka — oddelki z dirkalnimi in oddelki z navadnimi turnirski kolesi. Vožnja ima manj dirkalni značaj, kot značaj skupne solidarne in vsrajne vožnje ter bode tudi maksimalni čas jako ugodno nastavljen. Nikakor ni potrebno, da so udeleženci dirkači, ker je vožnja itak le bolj vztrajna. Pogoj je, da pride vsaka skupina vsaj s tremi vozači in, da se ista med vožnjo absolutno ne razkropi. Prijave treba odposlati do petka, dne 21. t. m.

O pogajanjih v usnjarski stroki.

Po dolgem čakalju in drezanju »Osrednjega društva usnjarjev za Slovenijo« so se dne 10. t. m. vršila pogajanja za vse delavstvo, zaposleno v tovarnah usnja. Pogajanja so se vršila med zastopniki delavstva in zastopniki tovarnarjev. Pogajanja so se zaključila tako, da se vsem delavcem tovarn, katere so včlanjene v »Zvezi industrijske« zviša plača oziroma sedanje mezde za 30 odstotkov od dne 2. maja t. l. dalje ter veljajo do vstetega 28. avgusta t. l. s pridržkom, da takoj ko se od vlade zasnova naredba o eksistenčnem minimumu, ki ima namen delavstvu zagotoviti plačo, ki je nujno potrebna za preživljanje sebe in družine, razglasi. Kadar stopi ta naredba v veljavo, se bodo tudi dnevne plače po tej izenačile. — Ugotovivši to, ne moremo molčati o nastopu »klerikalne« »Strokovne zveze«, ki je kot nepoklicana in neopravičena stavila tudi nekatere zahteve. Za koga, ne vemo. Vemo le toliko, da nima v naši stroki v celotni Sloveniji niti 150 članov. Ta povzdigajoča »Zveza« je stavila zahteve za zvišanje mezd za 25 odstotkov, s čemur je našim zastopnikom pogajanja ne samo zelo otežkocila, temveč tudi delavstvu odjedla 20 odstotno povišanje! Mi bi svetovali tem »delavskim« zastopnikom, da raje prično kak drug posel, ki bi jim moral več koristiti, kot pa da delajo zrago med delavstvom. Vam, delavcem v usnjarski stroki, pa svetujemo, da si te gospode dobro zapomnite. Dokažali so, da zastopajo koristi tovarnarjev, ne pa delavcev. Če pri tem se vidi njihova hinavščina, ker so stavili nekatere zahteve po plačnem delavskem dopustu; seveda z namenom, da nezavednemu delavcu malo oči prebleščijo! Tovariši, sodrugi! Vse te zahteve, kot plačani dopusti, paritetne, poravnalne kot precejne valne komisije, to smo mi že zdavnaj stavili na našo programno listo, ko so se ti gospodje mirno spali spanje pravičnega. Seveda sedaj tim teče že voda v grlo, zato so stopili na plan in posnemalo sedaj vse naše zahteve, s čimur hočete poštenemu delavstvu zahrbtno škodovati, ga preslepiti in iz tega kovati svoj kapital. Mi tim danes lahko odkrito povemo da, čeprav mislijo, da bodo s tem, ker je ves državni aparat v njihovih rokah, v naši ali kak drugi stroki pridobili na svojem ugledu, povemo, da se to ne bo zgodilo. In ker je tako, naj gredo, raiši organizirati farovške delavstvo pa naj pustijo pri miru. Zlobnost je, kar so počenjali in so to jasno dokazali pri teh pogajanjih, ko so stavili take zahteve, da so vse delavce in svoje lastne pripadnike oškodovali. In te njihove pripadnike nismo mi pri nobenih pogajanjih izvezli, ali rekli, da bi se naj njim ne priznale iste udobnosti kot našim članom.

Delavci v usnjarski stroki! Zapomnite si vaše »prijatelje«!

Iz stranke.

Sela ljubljanske podružnice kovinarjev se bo vršila v četrtek, dne 20. maja v društvenih prostorih takoj po delu.

Iz Slovenije.

Kranj. (Poročilo o koncertu.) Kakor je že »Naprej« poročal, le dne 15. t. m. priredilo učitelstvo kranjskega okraja na korist »Učiteljskemu konviktu« in »Dijaški kuhinji« v Kranju koncert. Sodelovali le tudi pevski zbor »Narodne čitalnice«. Imeli smo priliko poslušati skladbe E. Juvaneca, A. Andela, F. Gerbiča, A. Dvořáka, P. Čajkovskega, E. Adamiča, V. Novaka in Iv. Bartina. Zadostuje, ako povemo, da so bili vsi zbori — moški, mešani, kakor tudi ženski — presenetljivo precizni, solisti celo izvrstni, zasluga predvsem neustrahovano pevovodji gosp. učitelju g. Rusu. Oromoviti aplavzi. Na vzporedju je bil tudi Ch. Beriotov koncert v A-molu za gosli in klavir. Gospod Skorpič je svojo nalogo zelo povoljno rešil, kakor tudi Paternosterjeva, ki je z občutkom igrala klavir. Občinstvo je zahtevalo, da je g. Skorpič zaigral še dva nadaljina komada. Le tako naprej! Dela na kulturnem polju nam je potreba in njiva je velika. Dvorana sama za podobne prireditve ni primerna.

Sodrugi iz Kranja. Maribor. (Mestno gledališče. — Politikujoče nune.) Poroča se, da Maribor prihodnje leto ne bo imel gledališča. To bo res pričevalo ubožnosti za naše veljake, seveda s tem ni še rečeno, da so naši gospodje ubogi. Nemci so leta in leta vzdrževali isto gledališče, Slovenci pa po tako kratki dobi napovejo bankrot. Mi proletarci smo se sicer malo udeleževali predstav, ker nam niso mogli položati tega ni dopuščal. Povprečne cene so bile po 10 kron, kar sicer ni previsoko, vendar pa delavec občuti 10 K takol, če jih le enkrat izdal. Sicer pa pitana buržoazija ne računa z delavcem v gledališču, ker smatra gledališče zgolj za luksuz in delavca sploh neče poleg sebe. Ali mariborsko gledališče je tako majhno, da bi ga lahko že samo naš milijonar napolnil? Če bi se jim ljubilo posecati ga Toda ravno lože so vedno prazne. Delavci niso mogli posecati gledališča, buržoazija pa ga ni hotela, ker ima dovolj drugih zabavišč. Kultura pa taka! — Železničarji smo videli ob priliki našega štrajka vse sovražniške delavstva trdno združene proti nam. Se celo tiste stvarice, ki jih je sama angelska nedolžnost in ki imajo oči vedno uprte v tla, se pečajo s socialno politiko. Primer! Koncem železničarske stavke se je šolska sestra zaničljivo izrazila o železničarjih nasproti šolskim otrokom. Pri stavila je: Prav se zgodi železničarjem, kaj pa štrajkajo! — Misli

smo, da nune res žive samo tam za klosterskim zidovjem za nebasa, sedaj pa vidimo, da tudi nune že politikujejo. Napredek!

Aprovizacija.

Prodajalci sladkorja, ki so bili objavljeni v dnevnikih, dobe nakaznice za sladkor na magistratu od 8. do 12. ure, in sicer: iz I. do V. okraja dne 20. maja, iz VI. do X. okraja dne 21. maja. Sladkor se plača in dobi pri »Žitnem zavodu«. Trgovci prodajajo sladkor le na bele izkaznice.

Prodaja sladkorja. Na vsak odrezek št. 1 se dobi po 40 dkg sladkorja. Kilogram sladkorja stane 25 K. — Vrednice se računajo posebej.

Aprovizacijske stranke dobe na modre izkaznice s številkami sladkor na Poljanski cesti št. 15, in sicer: dne 20. maja na št. 1 od 8. do 9. uro, na št. 2 od tritret na 9. do pol 10., na št. 3 od pol 10. do četrt na 11., št. 4. od četrt na 11. do 11., na št. 5 od 11. do tritret na 12., na št. 6 od 3. do tritret na 4., na št. 7 od tritret na 4. do pol 5., na št. 8 o. i. pol 5. do četrt na 6., na št. 9 od četrt na 6. do 6. — Dne 21. maja: na št. 10 od 8. do tritret na 9., na št. 11 od tritret na 9. do pol 10., na št. 12 od pol 10. do četrt na 11., na št. 13 od četrt na 11. do 11., na št. 14. od 11. do tritret na 12., na št. 15 od 3. do tritret na 4., na št. 16 od tritret na 4. do pol 5., na št. 17 od pol 5. do četrt na 6., na št. 18. od četrt na 6. do 6. — Nadaljni spored se objavi v listih.

Sladkorne izkaznice za konsume. Splošno gospodarsko združenje. Samopomoč. mestno aprovizacijo, dobe stranke, ki še niso prišle po izkaznice, le še v četrtek, dne 20. in v petek, dne 21. t. m. Pozneje se bodo izdajale le bele izkaznice za trgovce, ker zadržam ni mogoče nakazovati vsak kilogram sladkorja posebej, kakor bi se zljubilo posameznim zamudnikom, temveč se bo za zamudnike nakazal sladkor le enemu trgovcu. Kdor še ni predložil izkaznic v zadrugi, kjer je včlanjen, naj to takoj stori, ker bo sicer sam odgovoren za škodo, če bi vsled lastne zamude ne prejel sladkorja.

Prodaja petroleja. Petrolej se bo prodajal na A, B in C petrolejske izkaznice. Liter petroleja stane 19 K in se prodaja v sledečih trgovinah: Na A izkaznice za rodbine se dobi 1 liter petroleja, in sicer: v I. okraju: na št. 1 do 175 pri Vrhovcu, na št. 176 do 350 pri Brezovaru, na št. 351 do 525 pri Mehletu, na št. 526 do 700 pri Orošeliu, na št. 701 do 900 pri Ravhekariju; v II. okraju: na št. 1 do 175 pri Topolavcu, na št. 176 do 350 pri Košaku, na št. 351 do 525 pri Tomcu, na št. 526 do 700 pri Anžlovarju, na št. 701 do 875 pri Bahovcu, na št. 876 do 1050 pri Finžgarju, na št. 1051 do 1200 pri Brezčiču; v III. okraju: na št. 1 do 175 pri Počku, na št. 176 do 350 pri Sokliču, na št. 351 do 525 pri Svetelu, na št. 526 do 700

pri Kranjcu, na št. 701 do 875 pri Steinerju, na št. 876 do 1000 pri Škerjancu; v IV. okraju: na št. 1 do 350 pri Ješetju, na št. 351 do 700 pri Medici, na št. 701 do 1050 pri Leskovec & Meden, na št. 1051 do 1225 pri Tavčariju, na št. 1226 do 1400 pri Jemecu, na št. 1401 do 1500 pri Elbertu; v V. okraju: na št. 1 do 350 pri Češnovarju, na št. 351 do 875 pri Štupici, na št. 876 do 1050 pri Verbausu, na št. 1051 do 1100 pri Stanzerju; v VI. okraju: na št. 1 do 175 pri Legatu, na št. 176 do 350 pri Stravsu, na št. 351 do 525 pri Begušu, na št. 526 do 800 pri T. Mencingerju; v VII. okraju: na št. 1 do 175 pri Mlakarju, na št. 176 do 350 pri Simončiču, na št. 351 do 525 pri Tušarju, na št. 526 do 600 pri Kotarju; v VIII. okraju: na št. 1 do 135 pri Šarabonu, Zaloška cesta, na št. 136 do 245 pri Šarabonu, Martinova cesta, na št. 246 do 400 pri Roicu; v IX. okraju: na št. 1 do 95 pri Marenčetu, na št. 96 do 420 pri Češnovarju.

Na B izkaznice za samce se dobi pol litra petroleja, in sicer: v I. okraju: na št. 1 do 240 pri Čermak & Valu, na št. 241 do 400 pri Ravhekariju; v II. okraju: na št. 1 do 140 pri Zorcu, na št. 141 do 500 pri Skubicu; v III. okraju: na št. 1 do 180 pri Jelačinu, Rimska cesta, na št. 181 do 500 pri Leskovcu, Opekarska cesta; v IV. okraju: na št. 1 do 140 pri Krivicu, na št. 141 do 600 pri Elbertu; v V. okraju: na št. 1 do 180 pri Zorcu, na št. 181 do 600 pri Stancariju; v VI. okraju: na št. 1 do 320 pri Simončiču, na št. 321 do 600 pri Jeršetju; v VII. okraju: na št. 1 do 150 pri Zormanu; v VIII. okraju: na št. 1 do 120 pri Šarabonu, Martinova cesta; v IX. okraju: na št. 1 do 100 pri Fojkarju.

Na C izkaznice za obrtnike se dobi tri litre petroleja, in sicer: v I. okraju: na št. 1 do 58 pri Čermiču, na št. 59 do 116 pri Zirkelbachu, na št. 117 do 174 pri Ojstrižu, na št. 175 do 250 pri Čermak & Val; v II. okraju: na št. 1 do 58 pri Severju, na št. 59 do 116 pri Deržaju, na št. 117 do 153 pri Zorcu; v III. okraju: na št. 1 do 58 pri Jelačinu, Čojzova cesta, na št. 59 do 116 pri Bogataju, na št. 117 do 174 pri Skala, na št. 175 do 200 pri Jelačinu, Rimska cesta; v IV. okraju: na št. 1 do 58 pri Krivicu; v V. okraju: na št. 1 do 116 pri Sarku, na št. 117 do 200 pri Zorcu; v VI. okraju: na št. 1 do 116 pri Ant. Mencingerju, na št. 117 do 120 pri Simončiču; v VII. okraju: na št. 1 do 58 pri Zagradniku, na št. 59 do 116 pri Koširju, na št. 117 do 150 pri Zormanu; v VIII. okraju: na št. 1 do 58 pri Premrovu, na št. 59 do 70 pri Šarabonu, Zaloška cesta; v IX. okraju: na št. 1 do 116 pri Kelmencu, na št. 117 do 200 pri Marenčetu.

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Troite na revmatizmu in glihčih bolečinah? Vdrnjenje s pravim Fellerjevim Elza - fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvovalnih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Rabite mlo odvajaloče sredstvo? Fellerjeve prave »Elza-kroglice« izvršujejo svojo dolžnost! 5 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. — Želodec okrepujoča tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poština posebel, a načenele Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 252 (Hrvatsko). —E— 930

Sprašan kurjač
za parni stroj
se sprejme pri
Kranjski stavbni družbi v Ljubljani,
Levstikova ulica 19.

Največja zaloga
raznovrstnih finih moških oblek, površnikov, modnih in športnih hlač iz pristno angleškega blaga.

Eleganten kroj!

Solidno delo!

Izdelki prve domače oblač. industrije

na debelo:

na drobno:

Kunc in Maček
Gospodarska ulica št. 7.

Prodaja:
LJUBLJANA.

J. Maček
Aleksandrova cesta št. 3.

Zdravo
koruzo in oves,
samo na vagone dobavlja najceneje franko vsaka postaja v Sloveniji tvrdka:

Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska c. 2.

Imamo tudi večjo množino solene lepe, debele banatske slanine, ki jo oddajamo pri odjemu najmanj 50 kg po K 46— za kg. Brzjaviti: PAREM, LJUBLJANA.

Medica & Co.

veletrgovina manufaktura
Ljubljana, Sodna ul. 7.

Fotograf-ske potrebitine so dospele za moderne slike

ter se priporoča

Atelje „HELIOS“ Veličan Bešter
LJUBLJANA, Aleksandrova c. 5.

Oblastveno konces. informacijski zavod
Drag. Beseljak

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

Hočeš postati govornik?

naroči „Ročni spisovnik“, primeren za obrtnika, trgovca, uradnika, delavca, rokodelca, kmeta, vojaka in za vsako gospodinjstvo. Cena K 20—. Nadalje se dobi knjižna knjiga za vsakovrsten les, okrogel in rezan. Dobi se v vsaki knjigarni ali pa pri založniku VILJEM POŽGAJ, Kranj št. 2.

Slamnike

barva v vseh niansah in čisti tovarna JOS. REICH.